

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
ВСТУП.....	6
СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
І ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН.....	7
НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ	
Тема 1. Новинна журналістика: місце в журналізмі, різновиди. Специфіка репортерської діяльності	9
Тема 2. Сутність, ознаки, принципи відбору новин	14
Тема 3. Жанри новинного контенту. Замітка як найбільш поширений формат інформаційної журналістики.....	19
Тема 4. Джерельна база новинної журналістики та інформаційний привід.....	25
Тема 5. Інформаційне телебачення.....	33
Тема 6. Новини онлайн-медіа.....	40
Тема 7. Робота новинарів із соціальними медіа	46
Тема 8. Нові формати (продукти, жанри) новинної журналістики	53
Тема 9. Новинна журналістика в умовах війни.....	61
ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ.....	73
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ (РЕКОМЕНДАЦІЇ) ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ПРОВОДЯТЬ	
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	76
МЕТОДИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ	78
РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ	80

ПЕРЕДМОВА

Шановні здобувачі вищої освіти! В університетських стінах ви отримуєте чимало знань і навичок, які безперечно знадобляться вам у практичній діяльності. І було б, мабуть, не вірно з мого боку заявляти: ця навчальна дисципліна вам потрібна, а ця — ні. Багато хто з вас у журналістському житті «спробує себе» в різних спеціалізаціях, поки знайде саме ту, яка дозволить кожному отримувати творче задоволення, а головне, дасть можливість максимально реалізуватися. Разом з тим, більшість почне з новинних форматів, інформаційних редакцій, або, як кажуть ваші старші колеги — з роботи «в полі», з «інформаційки». Іншими словами, з репортерства.

Направду, репортерство — не така легка справа, як на початках може здатися. Бути новинарем — це бути завжди готовим вирушити на зйомку, оперативно підготувати інформацію. Почасти від вас очікуватимуть мультимедійних текстів, а це значить, що ви мусите володіти універсальними навичками. Водночас, репортерська стежа — це й першим отримати і довести до аудиторії ту чи іншу цікаву інформацію, «відкривати» суспільству гідних людей, бути свідком унікальних, подекуди історичних подій; і це, повірте, драйвово!

Навчальне видання, яке перед вами — своєрідне введення в репортерську справу. Важливо, що його автор — журналіст з багаторічним репортерським досвідом, та вже й з чималим педагогічним стажем. Акцентував би на тому — і в посібнику цьому так само приділяється значна увага — що новинна журналістика, як і журналістика в цілому, змінюється. Перекоаний, вже невдовзі ви додасте їй нових імпульсів. Але перед тим, як на

мене, варто достеменно «розібратися» з кожною темою. І у вас сьогодні є така нагода!

Бажаю кожному з вас опанувати усі навчальні дисципліни, успішно завершити навчання в університеті і стати справжніми журналістами!

Журналісти важливі!

Голова правління Одеської регіональної організації
Національної спілки журналістів України
Заслужений журналіст України Юрій Работін

ВСТУП

Дисципліна «Новинна журналістика» вивчається студентами 2 курсу факультету журналістики спеціалізації «Журналістика».

Метою викладання навчальної дисципліни «Новинна журналістика» є формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти знань про новинні формати, характер, специфіку діяльності новинних (інформаційних) підрозділів медіа, журналістів-новинарів, навчити їх створювати відповідні журналістські матеріали.

Коротким описом предметної сфери є вивчення новинної журналістики як формотворчої бази для групи інформаційних жанрів, у тому числі нових, формування системи умінь і навичок, пов'язаних із організацією репортерської роботи, створення новинних продуктів різних інформаційних жанрів в різних видах журналістики, в різноманітних новинних редакціях. З цією метою навчальний контент методичних рекомендацій розподілений на відповідні теми.

В результаті вивчення курсу майбутні журналісти зможуть під час навчальної, виробничої та переддипломної практики у різних репортерських амплуа розрізняти новини від не новин, розумітися на джерелах інформації і вміти ними користатися, знаходити інформаційні приводи, композиційно вірно будувати, «виписувати», подавати новинні замітки, репортажні сюжети та інші жанри (формати), які у журналізмі і у журналістів-практиків прийнято відносити до групи інформаційних.

Опанування курсом «Новинна журналістика» передбачає читання лекцій, проведення практичних занять, виконання самостійної роботи та складання заліку.

Під час викладання курсу «Новинна журналістика» важливо враховувати його зв'язки з дисциплінами циклів професійної та практичної підготовки, а саме, таких, як «Медіажанри», «Інтернет-журналістика», «Практикум з газетно-журнального виробництва» та «Фотожурналістика».

Серед новинарів побутує вислів: «у журналістиці «все починається з новин», тому укладач цього навчально-методичного посібника, який сам чимало років працював у новинній журналістиці, сподівається, що навчальне видання сприятиме як формуванню у здобувачів багатоманітної системи знань, вмій і навичок, так і додасть їм впевненості при здійсненні перших кроків у професійній діяльності, допоможе у розкритті їхнього репортерського хисту, надихне на творчий пошук нових форм та засобів у створенні інформаційного продукту.

Укладач висловлює щире вдячність вельмишановним колегам, знаним освітянам професору Ігорю Тодорову і доценту Соломії Онуфрів за надані позитивні рецензії.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекційні заняття	Практичні заняття	Всього ауд. Годин	Курсові роботи	Контрольні роботи	Самостійна робота	Всього годин	Кількість кредитів ECTS	Екзамен	Залік
денна	2	3	18	20	38	-	-	52	90	3	-	+

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Тема	Лекційні заняття (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
1.	Новинна журналістика: місце в журналізмі, різновиди. Специфіка репортерської діяльності.	2	2	6
2.	Сутність, ознаки, принципи відбору новини	2	2	6
3.	Жанри новинного контенту. Замітка як найбільш поширений формат інформаційної журналістики.	2	2	6
4.	Джерельна база новинної журналістики та інформаційний привід.	2	2	6
5.	Інформаційне телебачення.	2	4	6
6.	Новини онлайн-медіа.	2	2	6
7.	Робота новинарів із соціальними медіа.	2	2	6
8.	Нові формати (продукти, жанри) новинної журналістики.	2	2	6
9	Новинна журналістика в умовах війни	2	2	4
	Всього	18	20	52

**ТЕМА 1. НОВИННА ЖУРНАЛІСТИКА:
МІСЦЕ В ЖУРНАЛІЗМІ, РІЗНОВИДИ.
СПЕЦИФІКА РЕПОРТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.**

Навчальні питання

1. Місце новинної журналістики в журналізмі, в змісті медіа.
2. Різновиди новинної журналістики.
3. Специфіка роботи журналістів-інформаційників (репортерів).

Мета вивчення

Надати здобувачу вищої освіти уявлення щодо стану, місця і ролі новинної журналістики, специфіки репортерської діяльності

Результати навчання

Здобувач вищої освіти отримає можливість і буде спроможний:

- 1) усвідомити зміст, місце новинної журналістики;
- 2) розумітися на специфіці репортерської діяльності.

Теоретичні відомості

1. Місце новинної журналістики в журналізмі, в змісті медіа.

Здобувачам вищої освіти насамперед варто знати, що даний різновид журналістики тривалий час посідає одне із найбільш вагомих місць в журналістиці, змісті медіа, і традиційно охоплює широке коло читачів. Бо новини — основна форма подання журналістської інформації. А ще — через економічність і швидкість виробництва новинних форматів та їх «споживання», об'єктивність (в основі новини лежить факт, або ж дії чи чийсь слова), існуючі загальноприйняті композиційні побудови (найбільш відомою і сталою у використанні репортерами структурою заміток є так звана перегорнута піраміда, про яку детальніше йтиметься під час розгляду наступної теми), достатньо прості і зрозумілі правила підготовки (професійні стандарти), до прикладу, відокремлення фактів від коментарів, оперативність, точність, достовірність та інші. Важливо розуміти й таке: інформаційні продукти новинної журналістики слугують також джерелом для інтерпретаційної журналістики, для написання репортажів, інтерв'ю, кореспонденцій, обрання тем ток-шоу тощо.

Нарешті, варто акцентувати на девізі новинної (інформаційної) журналістики: «Ми пишемо факти, ми не пишемо правду». Як ви розумієте, йдеться про прагнення репортерів надати глядачу (читачу) цілісну картину події, про об'єктивність, самоочевидність факту, і навіть, якщо дозволите, безсторонність. Щоправда, цей девіз не в повній мірі «працює» в умовах війни, про що йтиметься у темі 9 цього навчального видання.

2. Різновиди новинної журналістики.

При цьому треба мати на увазі, що на сьогодні новинна журналістика — в усіх її різновидах — долає виклики і загрози, пов'язані з певною «розмитістю» інформаційного простору через засмічення його фейками, неправдивою інформацією, чутками, інформаційними та інформаційно-психологічними операціями, інтенсивність проведення яких суттєво зросла з початком широкомасштабного вторгнення збройних сил РФ в Україну. З іншого боку, знизилася якість новин. Сьогодні новини продукують й соціальні мережі, і вони стали чи не основним джерелом інформації для українців. Останнім часом серйозну конкуренцію новинній журналістиці складає месенджер «Telegram», значна частина каналів якого є анонімними, не проводить верифікацію інформації, не прагне знаходити її підтвердження із щонайменше двох джерел, і тим самим випереджає медіа в швидкості подачі продукту аудиторії.

Варто знати, що новинна журналістика є складовою практично усіх видів журналістики — друкованих засобів масової інформації, телебачення (інформаційне телебачення), онлайн-медіа (інформаційних сайтів), а також медіа, які функціонують лише в соціальній мережі, скажімо, в Instagram.

3. Специфіка роботи журналістів-інформаційників (репортерів).

Здобувачам вищої освіти потрібно усвідомити й наступне: найбільш характерна ознака сучасної новинної журналістики — її мультимедійність, редакції все більше стають мультимедійними і конвергентними. Практично усі медіа — незалежно від різновидів — так би мовити, перепаковують власні новини, повідомлення, репортажі, звіти, «підлаштовують» їх для тих чи інших